

REGELS EN RICHTLIJNEN VAN DE EXAMENCOMMISSIE VAN DE BACHELOROPLEIDING

LIFE SCIENCE & TECHNOLOGY

2010-2011

Artikel 1. Toepassingsgebied

Deze regels en richtlijnen zijn van toepassing op de tentamens en examens in de Bacheloropleiding Life Science & Technology, hierna te noemen: de Bacheloropleiding. Deze opleiding is een gezamenlijke opleiding van de Universiteit Leiden en de Technische Universiteit Delft.

Artikel 2. Begripsomschrijving

Onder de in deze regels en richtlijnen voorkomende begrippen, worden de begrippen verstaan zoals deze worden gedefinieerd in de onderwijs- en examenregeling van de opleiding.

Artikel 3. Samenstelling van de examencommissie en dagelijkse gang van zaken in de examencommissie

1. De examencommissies voor de BSc-opleiding LS&T bestaat uit docenten van de opleiding. Er wordt naar gestreefd om een gelijke verdeling te verkrijgen van uit de TU Delft en uit de Universiteit Leiden afkomstige docenten. De Opleidingsdirecteur en de Studieadviseur van de opleiding zijn adviseurs van de Examencommissies.
2. De examencommissies wijst uit haar midden een voorzitter, een vice-voorzitter en een secretaris aan die de dagelijkse commissie kunnen vormen. Zij zijn in dat geval belast met de behartiging van de dagelijkse gang van zaken van de examencommissie. Anders is de voorzitter hiermee belast.
3. Indien een student een verzoek of klacht bij de examencommissie indient, waarbij een examinerator is betrokken die lid is van de examencommissie, neemt dit lid van de examencommissie geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht en verlaat daartoe tijdelijk de vergadering.
4. De examencommissie kan een ambtelijk secretaris aanwijzen ter administratieve ondersteuning.
5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden over het afgelopen studiejaar en zendt dit verslag aan de decanen.

Artikel 4. Afnemen tentamens en toetsen.

1. Elk tentamen en elke toets wordt afgenomen door de examinerator of examineratoren die daartoe door de examencommissie is of zijn aangewezen.
2. Mondelinge tentamens worden in de regel door één examinerator afgenomen. Op verzoek van de examinandus kan het mondeling tentamen worden afgenomen door twee of meer examineratoren.
3. De examencommissie kan besluiten dat een bepaald mondeling tentamen door meer personen samen zal worden afgelegd indien de te examineren personen daarmee instemmen.

Artikel 5. Tijdstippen van tentamens of toetsen

1. Schriftelijke tentamens of toetsen worden afgenomen op de tijdstippen die ten minste 2 maanden voor de aanvang van het desbetreffende studiejaar door de examencommissie zijn vastgesteld, gehoord de desbetreffende examinatoren.
2. Bij de vaststelling van de tijdstippen, bedoeld in het eerste lid, wordt voorkomen dat tentamens of toetsen tegelijkertijd worden afgenomen.
3. Wijziging van een in het eerste lid bedoeld tijdstip vindt uitsluitend plaats in geval van overmacht.
4. Mondelinge tentamens of toetsen worden afgenomen op een door de desbetreffende examinator dan wel examinatoren, na overleg met de examinandus, te bepalen tijdstip.
5. Het bepaalde in het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op tentamens of toetsen die anders dan schriftelijk of mondeling worden afgenomen.

Artikel 6. Aanmelding voor studieonderdelen en tentamens

1. Aanmelding voor de verplichte studieonderdelen in de bacheloropleiding is, in het algemeen, slechts dan noodzakelijk als
  - a. dit een niet-regulier studieonderdeel betreft, d.w.z. een studieonderdeel dat, gezien de datum van eerste inschrijving, niet regulier tot het programma van de betreffende student behoort.;
  - b. dit een practicum van het tweede studiejaar betreft;
  - c. dit via de gebruikelijke kanalen (studiegids of Blackboard) is aangekondigd.
2. De eventuele uitzonderingen op het in lid 1 genoemde, worden vermeld in de uitvoeringsregeling/bijlage bij het Onderwijs- en Examenreglement evenals de wijze van aanmelding in deze gevallen.
3. Aanmelding voor deelname aan de in lid 1 en 2 bedoelde onderdelen moet plaatsvinden bij het opleidingssecretariaat tenzij anders vermeld in de (digitale) studiegids, voor het tijdstip dat vermeld is in de studiegids bij de betreffende studieonderdelen.
4. Aanmelding voor tentamens is altijd noodzakelijk en vindt plaats via het aanmeldsysteem van de TU Delft (OSIRIS) ten minste twee weken voor aanvang van de betreffende tentamenperiode. De studieadviseur kan in bijzondere gevallen toestaan dat een latere aanmelding niettemin als tijdig wordt aangemerkt.
5. Terugtrekking voor het tentamen, de toets, of het practicum waarvoor men zich heeft aangemeld is te allen tijde toegestaan, mits de student zich voor het tijdstip van het afnemen van het tentamen, de toets, of het practicum bij de desbetreffende examinator(en) heeft afgemeld.
6. Aanmelding voor het Bacheloronderzoeksproject vindt tijdig plaats bij de Eindprojectenadministratie van de faculteit TNW in Delft. Het Bacheloronderzoeksproject kan pas worden aangevangen als de student aan de toelatingseisen voldoet die beschreven zijn in de uitvoeringsregeling/bijlage van de OER.
7. Aanmelding voor een minor in Leiden of in Delft vindt plaats via de door de betreffende instelling aangegeven weg en periode.

Artikel 7. Minorprogramma's.

1. Elke student dient binnen het Bachelorprogramma een minorprogramma van 30 EC volgen.
2. Elke student meldt zijn of haar voorgenomen minorprogramma bij het secretariaat van de opleiding uiterlijk 2 maanden voor de start van het programma. In de regel is dit 1 juli van het studiejaar voorafgaand aan het jaar waarin het minorprogramma wordt gevolgd.
3. Voor deelname aan de verdiepende minor LS&T is de voorwaarde verbonden dat alle propedeuseonderdelen en ten minste 30 EC van het 2^ejaarsprogramma zijn behaald. Van deze laatste voorwaarde kan, bij het optreden van ernstige studievertraging bij toepassing van de voorwaarde, op verzoek van de student en ondersteund door advies van de studieadviseur van de opleiding, worden afgeweken.
4. Voor opnemen van elk ander als zodanig aangemerkt en door een Nederlands Universiteit erkend minorprogramma in het Bachelorprogramma, is geen aparte toestemming van de

Examencommissie vereist als ten minste aan de voorwaarden van toelating die aan dat programma zijn verbonden, is voldaan.

5. Voor het opnemen aan een minorprogramma aan een buitenlandse Universiteit in het Bachelorprogramma is toestemming van de Examencommissie vereist. Een verzoek voor toestemming moet schriftelijk worden ingediend bij de Examencommissie waarbij de verschillende studieonderdelen qua inhoud, niveau en samenhang worden beschreven en een aanbeveling van een ter zake deskundige docent van een Universitaire opleiding is gevoegd.
6. Voor het opnemen van een z.g. vrije minor (een door de student samengesteld pakket) in het Bachelorprogramma geldt hetzelfde als in lid 5 is gesteld.
7. De Examencommissie beoordeelt verzoeken zoals in lid 5 en 6 worden genoemd op inhoud en samenhang en, als het vakgebied binnen of naast het vakgebied van de opleiding ligt, ook op niveau.

Artikel 8a. Orde tijdens tentamens en toetsen

1. De desbetreffende examinator(en) zorgt (zorgen) ervoor dat ten behoeve van de schriftelijke tentamens of toetsen tenminste twee surveillanten per zaal worden aangewezen, die er op toezien dat het tentamen in goede orde verloopt.
2. De examinandus is verplicht zich op verzoek van of vanwege de examencommissie te legitimeren door middel van zijn collegekaart of wettig legitimatiebewijs.
3. De examinandus is verplicht de aanwijzingen van de examencommissie, de examinator, c.q. de surveillant(en) die voor, tijdens of onmiddellijk na afloop van het tentamen of toets worden gegeven onverwijld op te volgen.
4. Een examinandus die niet voldoet aan het bepaalde bij of krachtens het tweede of derde lid, kan door de examencommissie, de examinator, c.q. de surveillant(en) worden uitgesloten van de verdere deelname van het desbetreffende tentamen of de toets. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag wordt vastgesteld. Voordat de examencommissie, de examinator, c.q. de surveillant(en) een besluit tot uitsluiting neemt, stelt zij de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.
5. De duur van elk tentamen is zodanig dat de examinandus redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden.
6. De examenopgaven mogen door de examinandus na afloop van het tentamen worden meegenomen.

Artikel 8b. Orde tijdens practica

1. De desbetreffende practicumleiding zorgt ervoor dat ten behoeve van de practicumproeven zonedig assistenten worden aangewezen, die er op toezien dat het practicum in goede orde verloopt.
2. De examinandus is verplicht zich op verzoek van of vanwege de examencommissie te legitimeren door middel van zijn collegekaart of wettig legitimatiebewijs.
3. De examinandus is verplicht de aanwijzingen van de practicumleiding die voor of tijdens het practicum worden gegeven onverwijld op te volgen.
4. Een examinandus die niet voldoet aan het bepaalde bij of krachtens het tweede of derde lid, kan door de examencommissie worden uitgesloten van verdere deelname van het desbetreffende practicum. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag wordt vastgesteld. Voordat de examencommissie een besluit tot uitsluiting neemt, stelt zij de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.

Artikel 9. Fraude

1. Onder fraude wordt verstaan het handelen of nalaten van een examinandus dat er op is gericht het vormen van een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk te maken.
2. In geval van fraude tijdens het afleggen van een tentamen kan de examiner de examinandus uitsluiten van verdere deelname aan het betreffende tentamen.
3. De beslissing betreffende uitsluiting kan de examiner nemen op grond van een mondeling verslag van de surveillant. Hij draagt zorg dat dit verslag terstond na afloop van het tentamen op schrift wordt gesteld en in afschrift aan de examinandus wordt verstrekt.
4. De examinandus kan de examencommissie schriftelijk verzoeken de uitsluiting ongedaan te maken. Bij dit verzoek voegt hij een afschrift van het verslag, bedoeld in het derde lid, en desgewenst zijn schriftelijk commentaar daarop.
5. Voordat de examencommissie een beslissing neemt op een verzoek, als bedoeld in het vierde lid, stelt zij de examinandus en de examiner in de gelegenheid te worden gehoord.
6. Een uitsluiting heeft tot gevolg, dat geen uitslag wordt vastgesteld voor het in het tweede lid bedoelde tentamen.
7. In geval van fraude kan de examencommissie de student uitsluiten van deelname aan tentamens en herkansingen in het betreffende vak voor de duur van maximaal een jaar. Wanneer sprake is van ernstige fraude kan de examencommissie besluiten het college van bestuur voor te stellen de inschrijving van de student voor de opleiding definitief te beëindigen.
8. Indien bij een tentamen het gebruik van hulpmiddelen is toegestaan (rekenmachines e.d.), dienen deze te voldoen aan de door de docent te bepalen maximum mogelijkheden. Programmeerbare rekenmachines zijn in het algemeen niet toegestaan.

Artikel 10. Vragen en opgaven tentamens en toetsen

1. De vragen en opgaven van het tentamen of de toets gaan de tevoren bekend gemaakte bronnen waaraan de examenstof is ontleend, niet te buiten. Deze bronnen worden vóór de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereidt, in hoofdzaak bekend gemaakt. Uiterlijk een maand voor het afnemen van het tentamen wordt de omvang van de examenstof definitief bekendgemaakt.
2. De vragen en opgaven van het tentamen of de toets zijn evenwichtig gespreid over de examenstof.
3. Het tentamen of de toets representeren de onderwijsdoelen naar vorm en inhoud.
4. De vragen en opdrachten zijn duidelijk gesteld (in de bacheloropleiding in het Nederlands) en uit de vraagstelling blijkt hoe gedetailleerd het antwoord van de examinandus moet zijn.
5. De beoordeling van practica (inclusief onderzoeksprojecten) geschiedt op grond van een schriftelijk verslag van het desbetreffende practicum, de bij het practicum getoonde praktische vaardigheden, en/of een mondelinge presentatie over de resultaten van het praktisch werk. Het bepaalde in het derde lid is van overeenkomstige toepassing.

6. De examinator, c.q. examinatoren verstrekt (verstrekken) van ieder door hem (hen) afgenomen schriftelijk tentamen of schriftelijke toets een exemplaar met de gestelde vragen en opgaven aan de examencommissie.

Artikel 11. Beoordeling tentamen, toets of practicum

1. De beoordeling van een schriftelijk tentamen of toets geschiedt aan de hand van tevoren vastgestelde en eventueel naar aanleiding van het te beoordelen werk bijgestelde normen.
2. De wijze van beoordeling is zodanig dat de examinandus kan nagaan hoe de uitslag van zijn tentamen, toets of practicum tot stand is gekomen.
3. De beoordeling van een tentamen, toets, c.q. practicum (totaalcijfer) wordt uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, waarbij ook halve cijfers mogen worden gebruikt, m.u.v. 5,5. De betekenis van de cijfers is als volgt:

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend

De beoordeling 'gevolgd' of 'voldaan' geeft aan dat de student met voldoende resultaat heeft deelgenomen aan het desbetreffende tentamen, de desbetreffende toets, of het desbetreffende practicum.

Bij deeltentamens mogen cijfers met één decimaal worden toegekend.

4. De conversie van in het buitenland behaalde resultaten, voorzover in de hieronder genoemde "grades" of "levels" aangegeven, naar de in lid 4 genoemde cijfers, wordt bepaald m.b.v. de volgende sleutel:

A+-grade= 10, A, A- -grade= 9, B-grades= 8, C-grades = 7

Conversie van D-grades wordt per geval door de examencommissie bepaald.

Conversie van buitenlandse resultaten in een andere vorm dan in dit lid genoemd, wordt per geval door de examencommissie bepaald.

5. De beoordeling van het verslag van een onderzoeksproject zal altijd plaatsvinden door tenminste 2 examinatoren.
6. Indien een tentamen in de vorm van deeltentamens wordt afgelegd, dient voor elk onderdeel ten minste het cijfer 5,0 te worden behaald. Voor het gehele tentamen dient het cijfer van de deeltentamens te worden gemiddeld tot een geheel eindcijfer (waarbij de decimaal 5 of hoger wordt afgerond naar boven).
7. Ingeval in hetzelfde tentamen, toets of practicum een of meer onderdelen al dan niet te zelfder tijd door meer dan één examinator wordt beoordeeld, ziet de examencommissie erop toe dat die examinatoren beoordelen aan de hand van dezelfde normen. Zo nodig wijst zij een voor het examineren eerst verantwoordelijke examinator aan.

Artikel 12. Vrijstellingen

1. Een verzoek om vrijstelling van het afleggen van een examen, tentamen, toets of practicum wordt door de examinandus schriftelijk, met redenen omkleed, ingediend bij examencommissie. Een formulier hiervoor is verkrijgbaar bij de studieadviseur.
2. De examencommissie stelt zich via het genoemde formulier op de hoogte van de mening van de desbetreffende examinator(en) en de redenen van de student alvorens te beslissen over het verzoek.
3. Een besluit de vrijstelling geheel of gedeeltelijk niet te verlenen, wordt door de examencommissie niet genomen dan nadat de verzoeker in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.
4. Een gehele of gedeeltelijke vrijstelling heeft tot gevolg dat voor dat vak of het gedeelte daarvan geen cijfer wordt vastgesteld, maar dat het woord "vrijstelling" wordt vermeld op de cijferlijst behorende bij de examendocumenten.
5. De examencommissie beslist binnen een maand na ontvangst van het verzoek. De examinandus wordt onverwijld van de beslissing in kennis gesteld.

6. Het totale aantal studiepunten van de onderdelen waarvoor vrijstelling wordt verleend en van onderdelen die van buiten de opleiding in het examenprogramma van de major (examenprogramma inclusief de propedeuse maar exclusief de minor) opgevoerd mogen worden, mag tezamen het aantal van 40 studiepunten niet te boven gaan.

Artikel 13. Aanmelding examens

1. Deelname aan het propedeutisch examen vindt automatisch plaats door deelname aan een tentamen van de propedeuse, tenzij de examinandus de studie voortijdig beëindigt. De uitreiking van het getuigschrift vindt plaats op de data die daarvoor worden aangegeven in de studiegids van de opleiding en deelname aan deze uitreiking vindt plaats na schriftelijke aanmelding bij het servicepunt TNW (TU Delft) uiterlijk 1 maand voor de uitreikingsdatum.
2. Deelname aan het bachelorexamen vindt automatisch plaats door deelname aan een tentamen van de bacheloropleiding of masteropleiding, tenzij de examinandus de studie voortijdig beëindigt. De uitreiking van het getuigschrift vindt plaats op de data die daarvoor worden aangegeven in de studiegids van de opleiding en deelname aan deze uitreiking vindt plaats na schriftelijke aanmelding bij het servicepunt TNW (TU Delft) uiterlijk 1 maand voor de uitreikingsdatum. De student kan de examencommissie verzoeken de uitslag van het examen te bepalen op een ander moment dan de vooraf vastgestelde examendata; de examinandus zal daartoe een verzoek indienen bij de studentenadministratie of de studieadviseur ten minste 30 dagen voor de gewenste examendatum.
3. Terugtrekking voor een examen is te allen tijde toegestaan
4. De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat een latere aanmelding niettemin als tijdig wordt aangemerkt.

Artikel 14. Vaststelling uitslag Propedeutisch examen

De examinandus is voor het Propedeutisch examen in de Life Science & Technology geslaagd indien de examencommissie met inachtneming van de vrijstellingen heeft vastgesteld dat voldaan is aan de slaagregeling voor het propedeutisch examen. Deze slaagregeling¹ luidt dat in de propedeutische fase voor ten hoogste een studieonderdeel een 5 mag zijn behaald, met dien verstande dat dit studieonderdeel niet meer dan (3 EC) omvat.

Artikel 15. Vaststelling uitslag Bachelorexamen

De examinandus is voor het Bachelorexamen geslaagd, indien de examencommissie met inachtneming van de verleende vrijstellingen, heeft vastgesteld dat het propedeutisch examen is behaald en dat alle verdere onderdelen van het bachelorexamen met voldoende resultaat (cijfer 6 of hoger) zijn afgelegd.

Artikel 16. Het getuigschrift en de cijferlijst

1. Nadat door de examencommissie is vastgesteld dat de examinandus voor het betreffende examen is geslaagd, wordt het judicium van het examen vastgesteld op basis van het gewogen gemiddelde van de examenonderdelen.
2. Ten bewijze dat een examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Afhankelijk van de universiteit van inschrijving van de examinandus kan dit getuigschrift van de Universiteit Leiden dan wel van de TU Delft zijn.
3. Bij het getuigschrift verbonden aan het Propedeuse-examen wordt een lijst verstrekt met de behaalde cijfers.

---

¹ Deze slaagregeling geldt m.i.v. 1 september 2002. Voor studenten van cohorten 2001 en eerder geldt de regeling dat geen onvoldoende eindcijfers mogen voorkomen op de propedeusecijferlijst. Onvoldoende deeltentamens zijn dan wel toegestaan met inachtneming van art 11.7. Vanaf cohort 2002 komen deeltentamens niet meer voor in het programma.

4. Bij het getuigschrift verbonden aan het Bachelorexamen wordt een Diplomasupplement uitgereikt waarin tenminste de behaalde cijfers zijn opgenomen en de eindtermen van de betreffende opleiding.
5. Ingeval de geëxamineerde vóór en tijdens het afleggen van het examen blijkt heeft gegeven van uitzonderlijke bekwaamheid, met inachtneming van het gestelde in artikel 18, wordt dit op het getuigschrift vermeld met de woorden 'cum laude'.

Artikel 18. Cum laude/met lof

1. Aan de uitslag van een examen kan naar oordeel van de examencommissie van het desbetreffende examen van het predikaat 'cum laude' ('met lof') worden verbonden, indien: een eindcijfer is behaald met een naar studiepunten gewogen gemiddelde gelijk aan of hoger dan 8,5² waarbij onderdelen die worden beoordeeld met 'gevolgd' of 'voldaan' niet worden meegerekend.

Bij het Propedeuse-examen gelden bovendien de voorwaarden dat de studieduur voor de propedeutische fase niet langer dan een jaar is geweest en dat op de cijferlijst geen onvoldoendes voorkomen.

Bij het Bachelorexamen geldt de voorwaarde dat op de cijferlijst geen onvoldoendes voorkomen. De berekening van het gemiddelde voor het Bachelorexamen betreft de cijfers behaald na de propedeutische fase.

2. De examencommissie kan het predikaat 'cum laude' ('met lof') toekennen aan een examen als zij meent dat, hoewel niet voldaan aan de voorwaarden genoemd in lid 1., om andere redenen door de student in zijn/haar studie een zeer uitzonderlijke prestatie geleverd is.

Artikel 19. Maatstaven

De examencommissie c.q. examinerator neemt bij beslissingen tot richtlijn de volgende maatstaven, en weegt bij strijdigheid het belang van de ene maatstaf tegen de andere af:

- a. het behoud van kwaliteits- en selectie-eisen van een examen of tentamen;
- b. doelmatigheidseisen, onder meer tot uitdrukking komend in een streven om onnodig tijdverlies voor studenten bij de voorbereiding van een examen of tentamen zoveel mogelijk te voorkomen;
- c. mildheid ten opzichte van studenten die door omstandigheden buiten hun schuld in de voortgang van hun studie vertraging hebben ondervonden.

Artikel 20. Beroepsrecht

1. Bij formele klachten met betrekking tot de uitvoering van de regels en richtlijnen voor de tentamens en examens van de opleiding dient men zich te wenden tot de examencommissie van de opleiding.

2. Tegen beslissingen van de examencommissie van de opleiding kan men in beroep bij het College van Beroep voor de examens van de Universiteit Leiden of de TU Delft.

Artikel 21. Mandaat

Alle bevoegdheden door of krachtens de wet, de onderwijs- en examenregeling of deze regels en richtlijnen toegekend aan de examencommissie, kunnen door deze gemandateerd worden aan individuele leden of deelcommissies.

---

² Het gewogen gemiddelde 8,5 geldt voor Propedeuse-examens en Bachelorexamens voor studenten die aan de bacheloropleiding beginnen vanaf 1 september 2006. Voor alle studenten die voor deze datum zijn gestart geldt het gewogen gemiddelde van 8,0.

Het gewogen gemiddelde van 8,5 geldt voor het Masterexamen voor studenten die aan hun Masteropleiding beginnen vanaf 1 september 2006. Voor studenten die eerder dan deze datum zijn gestart geldt het gewogen gemiddelde van 8,0

Artikel 22. Wijzigingen van deze regels en richtlijnen

Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van examinandi of geëxamineerden hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad. Wijzigingen kunnen door de examencommissie bij enkelvoudige meerderheid van stemmen worden vastgesteld.

Artikel 23. Inwerkingtreding en vermelding.

Deze regels en richtlijnen treden in werking op 1 september 2010 en zullen geplaatst worden op de website van de opleiding.